

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โอวาท ๓ (๑)

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

ครูภากร อุปการแก้ว

โถ้ววาท ๓ (๑)

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายความหมายและ
ความสำคัญของหลักธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับโอวาท ๓
(เบญจศีล, อปายมุข ๖, อกุศลมูล ๓)
ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๒. นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่
เกี่ยวข้องกับโอวาท ๓
(เบญจศีล, อปายมุข ๖, อกุศลมูล ๓)
ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๓. นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญ
และประโยชน์ของการศึกษา
เรื่อง โอวาท ๓ ได้อย่างมีเหตุผล

คำถามชวนคิด

ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ
วันสำคัญใดทางพระพุทธศาสนา

คำถามชวนคิด

วันดังกล่าว

พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเรื่องใด

โอวาท ๓

เป็นหลักธรรมซึ่งเป็นหัวใจหลักของพระพุทธศาสนา

ไม่ทำ
ความชั่ว

ทำความดี

ทำจิตใจ
ให้บริสุทธิ์

การไม่ทำความชั่ว

คือ การปฏิบัติละเว้นจากสิ่งไม่ดีทั้งหลาย

เบญจศีล

อภัยมุข

อกุศลมูล ๓

เบญจศิลป์

เบญจศีล

หรือศีล ๕ เป็นธรรมลำดับแรกสุดในการครองตน เพราะเป็นการป้องกันตนเองไม่ให้ทำชั่ว และเป็นการสร้างพื้นฐานในการบริหารจัดการและเจริญปัญญาต่อไป

สมาทานศีล ๕

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
มุสาวาหา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาทิยามิ

เบญจศีล (ศีล ๕)

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี
เว้นจากการปลงชีวิต
เว้นจากการฆ่าการประทุษร้าย

เบญจศีล (ศีล ๕)

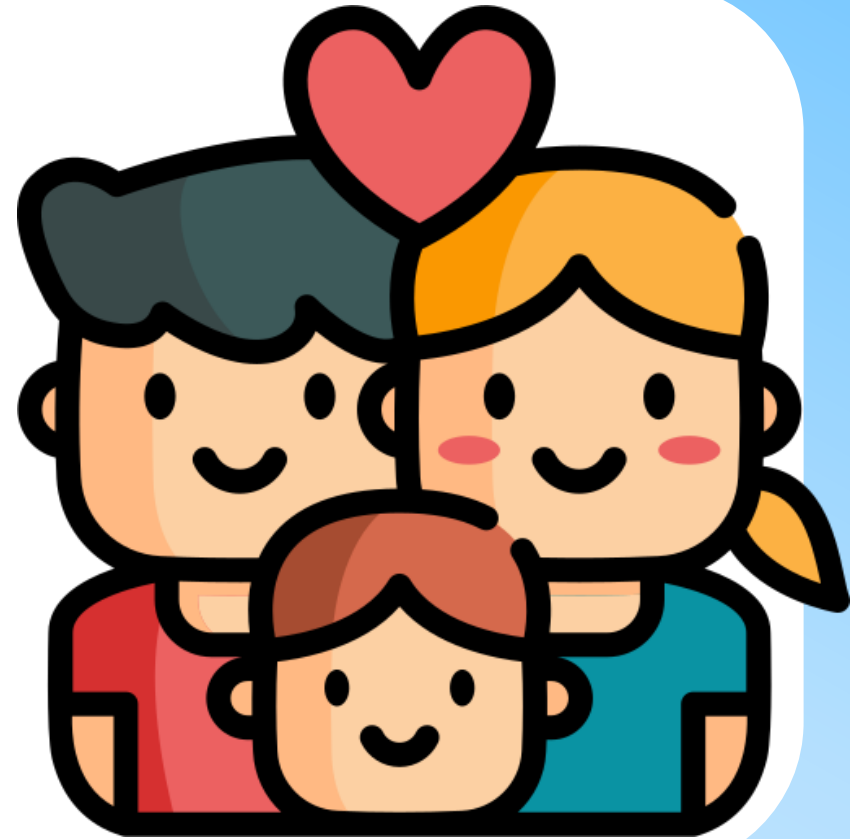
๒. อทินนาทานา เวรมณี
เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้,
เว้นจากการลัก โกง ละเมิด
กรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน

เบญจศีล (ศีล ๕)

๓. กาเมสุมิจฺฉาจาร เวรณณิ
เว้นจากการละเมิดสิ่งที่ผู้อื่น
รักใคร่หวงแหน

เบญจศีล (ศีล ๕)

๔. มุสาวาทา เวรมณี
เว้นจากการพูดเท็จ โกหก
หลอกลวง

เบญจศีล (ศีล ๕)

๕. สุราเมรยมชชปมาทฏฐานา เวรมณี
เว้นจากน้ำเมา คือ สุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้ง
แห่งความประมาท, เว้นจากสิ่งเสพติดให้
โทษ

อบายมุข

อบายมุข

อบาย แปลว่า ความเสื่อม

มุข แปลว่า ปาก ด้านหน้า

อบายมุข แปลว่า ปากทางแห่งความเสื่อม

การดื่มน้ำเมา

การดื่มน้ำเมาที่หมักโดยยังไม่กลั่น
ได้แก่ เบียร์ ไวน์ เป็นต้น และการดื่ม
น้ำเมาที่กลั่นแล้ว ได้แก่ สุรา และยัง
หมายรวมถึงการเสพสารเสพติดอื่น ๆ
เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน

การเที่ยวกลางคืน

การออกนอกบ้านในยามวิกาล
ในแหล่งบันเทิง เพื่อสนองต่อ
ความสุขทางกาย และทางใจ อาทิ
ร้านคาราโอเกะ ร้านเหล้า ร้านเบียร์
 เป็นต้น

การเที่ยวดูการละเล่น

การเที่ยวออกดูการแสดง
การบันเทิงต่าง ๆ ทั้งในเวลากลางวัน
และยามวิกาล อบายมุขในข้อนี้ มิได้
ห้ามมิให้เที่ยวดูเลย แต่พึงให้เที่ยวดู
ตามกิจที่เหมาะสม

การเป็นนักเลงการพนัน

การชอบเล่นการพนันขั้นต่อ
มีได้เสีย เช่น เล่นไพ่ เล่นหวย
จนถึงขั้นที่เรียกว่า ฝืนพนันเข้าสิง

การเกียจคร้านทำงาน

การไม่ขยันทำงานตามเวลา
และหน้าที่รับผิดชอบ ปล่อยการทำงาน
ให้คั่งค้าง เหมือน ดินพอกหางหมู
คนเกียจคร้านการทำงาน ได้ชื่อว่าเป็น
คนไม่เอาไหน

การคบคนชั่วเป็นมิตร

คนชั่วหรือคนพาลในที่นี้ ได้แก่
คนพาลการพนัน คนพาลนักเลง ต่อยตี
คนพาลฉ้อโกงหลอกลวง คนพาลเจ้าชู้
และคนพาลขี้เมา เป็นต้น

อกุศลมูล ๓

อกุศลมูล ๓

รากเหง้าของความชั่ว
ต้นเหตุที่จะนำไปสู่การ
ทำความชั่ว

โลภะ

โทสะ

โมหะ

โลภะ(ความอยากได้)

ความอยากได้ของคนอื่นมาเป็น
ของตนโดยมิชอบ

โทสะ (ความคิดประทุษร้าย)

จิตที่คิดร้ายผู้อื่น คือ คิดให้ผู้อื่น
เป็นอันตรายหรือเสียหาย

โมหะ (ความหลงไม่รู้จริง)

ความหลง ความไม่รู้ไม่เข้าใจ

ความมัวเมา ความประมาท

กิจกรรม

ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์เกี่ยวกับ
การปฏิบัติตนตามหลักธรรม
โอวาท ๓ แล้วตอบคำถาม

ปึงปอนด์ไม่เคยฆ่าสัตว์หรือรังแกสัตว์เลย
เพราะคิดว่าสัตว์ทุกตัวก็รักชีวิตของตนเอง
เหมือนกับคนเราเช่นกัน

๑. ปังปอนด์ปฏิบัติตนตามหลักธรรมใด.....

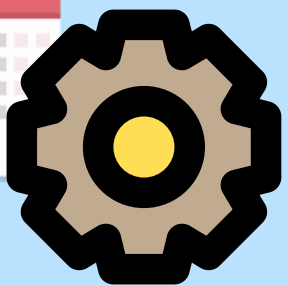
.....

๒. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

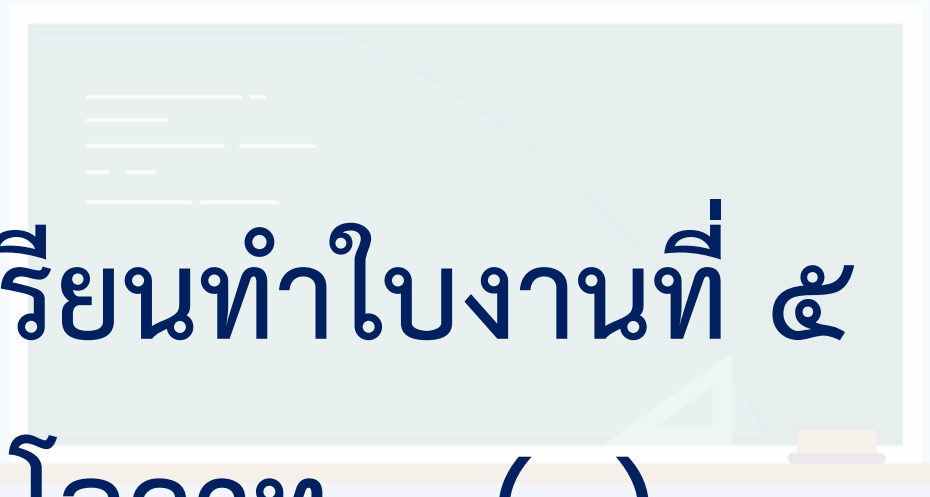
.....

.....

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง โอวาท ๓ (๑)

คำชี้แจงในการทำ กิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนตอบ
คำถามลงในช่องที่
กำหนดให้ใน ใบงานที่ ๕
เรื่องโอวาท ๓ (๑)

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง
โอวาท ๓ (๑)
๒. ครูให้นักเรียนลงมือทำใบงานได้
๓. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๕ เรื่อง โอวาท ๓ (๑)

๑. เบญจศีล คือ หลักธรรมที่กล่าวถึงเรื่องใด และมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง โอิวาท ๓ (๑)

๒. อบายมุข ๖ คือ หลักธรรมที่กล่าวถึงเรื่องใด และมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง โอิวาท ๓ (๑)

๓. อุกุศลมูล ๓ คือ หลักธรรมที่กล่าวถึงเรื่องใด และมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป

เบญจศีล เป็นการรักษাজิตนาที่จะควบคุมกาย และวาจาให้เป็นปกติ คือ ไม่ทำบาป โดยการละเว้นการทำบาป ๕ ประการ ได้แก่ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ ละเว้นจากการลักขโมย ละเว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม ละเว้นจากการพูดปด ละเว้นจากการเสพสุรา

สรุป

อบายมุข ๖ เป็นหลักธรรมที่สอนให้ระมัดระวังตนไม่ให้ตกไปสู่ความเสื่อม ๖ ประการ ได้แก่ การดื่มน้ำเมา, การเที่ยวกลางคืน, การเที่ยวดูการละเล่น, การเป็นนักเลงพนัน, การเกียจคร้าน และการคบคนชั่วเป็นมิตร ผู้ใดที่สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมนี้อย่างเคร่งครัด ก็จะสามารถครองตนเป็นคนดี ไม่ลุ่มหลงในอบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง

สรุป

อกุศลมูล ๓ คือ หลักธรรมที่กล่าวถึงรากเหง้าหรือต้นตอของความชั่วทั้งปวง มี ๓ ประการ คือ

๑. โลภะ คือ ความอยากได้ของคนอื่นมาเป็นของตน อยากให้ตนมีเหมือนคนอื่น
๒. โทสะ คือ ความคิดประทุษร้าย ได้แก่ การอยากฆ่า การอยากทำลายผู้อื่น ๙
๓. โมหะ คือ ความหลงไม่รู้จริง ได้แก่ ความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความมัวเมา

ความประมาท

บทเรียนครั้งต่อไป

โอวาท ๓ (๒)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

